

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Opinio Gregorij, Capreoli, & aliorum. cap. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

di est, quia, si locum habeat in productis intra Deum, nihil erit productum intra ipsum voluntarie, nisi voluntate reflexa: eatenus enim aliquid in Deo voluntarie producit, quatenus volitum est, si autem solum intelligatur de productis extra Deum, inanis videtur labor S. Thomæ, quia difficultas præsentis articuli solum erat de actibus notionalibus.

Respondet Caietan. rationem S. Tho. intelligi etiam de quouis producto intra ipsum Deum, qualem putat esse actum voluntatis liberæ, qui licet non sit reipsa productus, concipitur tamen ad modum producti. Inquit igitur, etiam hos actus esse voluntarios & liberos, quia quodammodo voliti sunt, non alio actu distincto & reflexo sed eodem. Actus enim omnis voluntatis, inquit ille, volitus est, ut ratio volendi obiectum. Nescio tamen quis Caietan. in has angustias redegerit, ratio namque S. Tho. plane probat omne illud esse voluntarie productum, hoc est, libere & ad verum quod est à voluntate, hoc est, ab actu voluntatis ut à principio, siue productum sit intra Deum, siue extra. Ex hoc autem concludit, nihil intra Deum esse hoc modo productum, quia nullus actus notionalis hoc modo producit. De alijs vero operationibus liberis, quæ vere non producuntur, sed concipiuntur ut operationes, quales sunt voluntates liberæ Dei, non probat hæc ratio Sancti Thomæ, liberas esse: sed alia ratione id probari potest. Nunc enim S. Thomas solum contendit, ostendere, nullum actum notionalem liberum esse, id autem ratione prædicta optime concludit. Porro actus volendi creaturas, etiam si concipiantur elicitur à facultate voluntatis ut à proximo principio, non autem ab alio actu volendi esse liberos alia facili ratione ostensum est supra à S. Tho. q. 19. art. 3. ut nos etiam disp. 79. explicavimus.

DISPUT. CLX.

Utrum actus voluntatis præcedat, an comitetur, aut subsequatur actus notionalis.

Opinio Gregorij, Capreoli, & aliorum. cap. 1.

Quid senserint Scotus, & Caietan. cap. 2.

Quamcumque voluntatem Dei circa actus notionales nullo modo priorem, sed posteriorem esse illis, verior sententia est. cap. 3.

Quomodo Patres de hac re locuti fuerint. cap. 4.

CAPVT I.

Opinio Gregorij, Capreoli & aliorum.

Cuius rei, possit etiam præcedere comitari, aut subsequi veluti voluntas nostra, quæ non est causa pluvie, potest illam præcedere desiderando illam, & comitari gaudendo de illa præfenti, & subsequi complacentiam habendo de illa ut præterita, merito dubitandum est, quo pacto se habeat actus voluntatis in Deo respectu actuum notionalium.

Gregorius
Capreol.

Fuit autem opinio Gregorij in 1. dist. 6. quest. 1. art. 3. ubi impugnat Scoti sententiam, & Capreoli eadem distinctione quest. 1. articulo 1. conclus. 6. & art. 2. ad argumenta contra eandem conclus. Ferrariensis 4. contra gent. cap. 11. §. viii. autem, & Canariensis 3. parte commentarij huius art. voluntatis actum, quo dicuntur voluntati actus notionales, non posse præcedere

ARTIC. II.

eos, sed necessario eos comitari. Videtur autem pressa sententia S. Tho. q. 2. de potentia art. 3. ad 2. Et Caietan. respondet Sancti Thomam solum negasse, voluntatem præcedere ut principium, non alio modo. Hanc tamen interpretationem optime refellit Ferr. ex verbis Doctoris S. ut quilibet videre potest.

Ceterum ratione Ferrariensis probatur, Primo. Ante actum individuum provenientem à supposito necessario intelligi non potest alius actus eiusdem suppositi ut prior secundum verum ordinem intellectus, eo quod nequeat esse aliquis actus medius inter suppositum & actum, qui egreditur necessario à supposito; bene tamen possunt intelligi plures actus ab eodem supposito æque simul necessario egredientes: actus autem notionales egrediuntur, necessario à supposito ergo non potest intelligi actus voluntatis præcedere illis, esset enim hic actus medius inter suppositum & actum notionalium, quod est impossibile. Secundo probatur ratione Canariensis. Etiam si non esset aliquis actus voluntatis circa actus notionales, nihilominus essent actus notionales: ergo actus voluntatis circa actus notionales non præcedit ipsos si enim præcederet, eo ablato, tolleretur etiam actus notionalis, quia ablato priori, necesse est auferri id, quod posterius est. Constat etiam id ex S. Tho. in hoc art. qui solum concedit voluntatem comitantem. Tertio probatur ratione Gregorij. Patris notitia non potest esse perfecta, aut equam generet: ergo nec velle generare, quia velle sine intellectione esse nequit, si prius sit velle generare, quam ipsum generare sequitur, filium habuisse esse post non esse. Visio denique confirmari potest, quia si actus voluntatis præcedit generationem, aliter præcedere nequit, quam origine: hoc autem modo non potest esse prior, quia sequeretur, actus notionalis esse voluntarios voluntate ut principio: ergo nullo modo præcedit.

CAPVT II.

Quid senserint Scotus & Caietan.

Scotus in 1. distinctione 1. §. in ista questione, ceterum aliquem actum voluntatis priorem esse secundum rationem, quam origines, seu actus notionales. Cuius sententiam amplectitur Caietan. in huius articulo; in cuius confirmationem notat Scotus, duplicem actum intellectus & voluntatis distinguere posse: alterum intellectus essentialis, qui communis est tribus personis, alterum intellectus notionalis, qui proprius est patri; in voluntate similiter unum esse actum omnium personarum, alterum vero patris solum, & filij producentium Spiritum Sanctum. Huc probatur, quem actum intellectus & voluntatis, nimirum essentialis, priorem esse originibus, & actibus notionalibus: nam prima persona in aliquo instanti originis intelligitur prius posse generare, quam generet, ut præcedenti disputatione probatum est; & in eo instanti persona patris se habet ad personam filii & Spiritus sancti, ut ad personam producentem & producentem; cumque pater in eo instanti sit perfecte Deus, & perfecte beatus, intelligit intellectione essentiali, quæ non est productio, & vult voluntate essentiali, utramque communicat filio per generationem: ergo hac intellectione intelligit actus notionales, ut futurum